

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de erroribus Pelagianorum, de gratia, de iustificatione & merito,
de virtutibus theologicis & quatuor cardinalibus, ac de ineffabili mysterio
incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. I. Statuitur prima conclusio

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77177)

rum componentes subsistentis distinctis.

Confirmatur primò: Subsistentia totius integralis est extensa & divisibilis, non minus quam ipsam totam: Sed omne extensum & divisibile, est compositum ex partibus: Ergo subsistentia est composita ex partibus, & totius integralis composita est ex partibus, & consequenter constat partialibus subsistentiis quibus ejus partes subsistunt.

Confirmatur secundò: Modus materialis indivisibilis plura & distincta subiecta modificare nequit: Sed subsistentia totius integralis est modus materialis, & actuat plura subiecta, scilicet partes ex quibus componitur: Ergo nequit esse indivisibilis, sed necessario divisibilis est, subindeque pluribus partialibus subsistentiis constat.

Ad objectionem respondeo, concessa Majori, negando Minorem, & ad illius probationem distinguo secundum partem Majoris: Subsistentia consequitur entitatem, & illi proportionatur, proportionem habitudinis, concedo Majorem. Proportionem omnimodam convenientiam, nego Majorem, & concessa Minori, nego Consequentiam. Nam licet subsistentia proportionari debeat cum entitate totius ad quam necessario sequitur, proportionem habitudinis per modum terminum, cum natura terminabili, non debet tamen in omnibus convenire cum illa; ac proinde ex tali proportionem non sequitur quod si entitas est composita ex pluribus entitatibus, etiam subsistentia debeat esse composita ex partialibus subsistentiis, quia subsistentia talis compositio repugnat, sicut & existentia. Unde

Ad primam confirmationem nego Majorem, ut enim subsistentia esset divisibilis & extensa, deberet partibus immediate, sed toti, & ratione illius partibus; & ideo non est extensa & divisibilis, sed inextensa & indivisibilis. Ex quo patet responsio ad alteram confirmationem, Major enim distinguenda est: Modus materialis indivisibilis plura & distincta subiecta modificare nequit, immediate, & ratione sui, concedo Majorem. Mediate, & ratione alterius, nego Majorem, & sub eadem distinctione Minoris, nego Consequentiam; nam subsistentia non actuat immediate partes componentes totum, sed immediate actuat totum, & illo mediante partes: Sic autem actum indivisibilem plura actuare subiecta non repugnat, ut constat in existentia, quæ indivisibilis est, & tamen actuat materiam & formam, quia non ad illas immediate, sed mediate comparatur, scilicet mediante toto, cui primò & immediate convenit.

ARTICULUS III.

An accidentia immediate à Deo assumptibilia sint?

Certum est apud omnes, accidentia, mediantem substantiam cui inhaerent, posse à Deo assumi, si nimirum substantia illa quæ est eorum subiectum assumatur; unde de facto intellectus & voluntas aliæque proprietates hominis, ac cetera accidentia communia, mediâ humanitate, Verbo Divino unita sunt. Difficultas ergo solum est de immediata illorum assumptione, de qua variæ sunt sententiæ: Multi enim ex Recentioribus negant illam esse possibilem, ita Suarez,

A Vazquez, Granadus, & Lorca. Alii verò, ut Medina, Nazarius, & Valentia, docent posse accidens assumi à Deo ad subsistendum per divinam subsistentiam. Tertia sententia, quæ inter has duas extremas media est, asserit nullum accidens posse assumi ad subsistendum divinâ subsistentiâ, bene tamen ad existendum increatâ Dei existentia. Hanc tenent Cabrera, Alvarez, Joannes à S. Thoma, Cipillus, & alii recentiores Thomistæ.

§. I.

Statuitur prima conclusio.

B Deo primò: Nullum accidens est immediate assumptibile ad personalitatem, seu subsistentiam divinam.

Hanc conclusionem, impugnatis aliis rationibus, probat Vazquez hoc discursu: Non est cum fundamento astruibilis alius modus unionis immediata cum Deo, præter illum quem ex mysterio Incarnationis colligimus: Sed immediata unio accidentis cum divina subsistentia, ex mysterio Incarnationis colligi nequit; cum unio cum divina subsistentia quam in hoc mysterio habemus, sit naturæ substantialis & ex se per se subsistentis, seu nata per se subsistere: Ergo accidens posse immediate assumi & elevari ad divinam subsistentiam & personalitatem, sine fundamento asseritur.

Simili discursu utitur Granado, probatque conclusionem istam, ex eo quod à Sanctis Patribus qui de mysterio Incarnationis tam copiose disputaverunt, non fit mentio de alio genere unionis, quam de illo quo natura substantialis unitur cum subsistentia divina; subindeque possibilitas unionis naturæ accidentalis cum divina subsistentia, absque fundamento astruitur.

Sed hoc argumentum non urget, potestque enervari instantia desumpta ex communi Theologorum sententia, quam illi Authores præstentur, asserente posse irrationalem naturam immediate uniri divinæ subsistentiæ: Etenim ex mysterio Incarnationis solum habetur unio substantialis naturæ rationalis cum Deo, in unitatem personæ, & tamen, hoc non obstante, cum fundamento astruitur possibilis unio naturæ irrationalis cum Deo in unitatem non personæ, sed suppositi: Ergo ex eo quod unio quæ ex mysterio Incarnationis habetur, solum sit naturæ substantialis potentis ex se per se existere, perperam infertur alium unionis modum esse impossibilem, & sine fundamento inventum.

Alii ex Recentioribus ad nostram conclusionem asserendam moventur ex eo quod inter naturas communi subsistentia terminatas, necessario intercedit communicatio idiomatum, ita ut ipsæ naturæ, & quæ illis propria sunt, adinvicem prædicentur in concreto: Unde istæ propositiones sunt veræ, *Deus est homo: Homo est Deus*: Sed natura accidentalis, neque in abstracto, neque in concreto potest prædicari de Deo; hæc enim propositio, *Deus est albedo*, & ista, *Deus est albus*, verificari nequeunt: Ergo natura accidentalis non potest cum natura divina in eadem subsistentia conjungi, ac proinde non potest immediate uniri subsistentiæ divinæ, nec per eam terminari.

Sed nec etiam hæc ratio urget, potest enim infringi exemplo animæ rationalis, quæ in tri-

duo remanet unita Verbo; & ejus substantiā terminata, & tamen de Verbo nec in abstracto nec in concreto prædicari poterat, nam Verbum, nec anima, nec animatum dici potest; ad primum enim necessaria esset identitas animæ rationalis cum Verbo, unde hæc propositio, *Verbum est humanitas*, defectu identitatis humanitatis cum Verbo, falsa est: Ad secundum verò oporteret ut Verbum ab anima rationali informaretur, quod implicat: Ergo stat naturam aliquam à Deo assumi, & ipsius substantiā terminari, absque eo quod adinvicem prædicentur.

68. Tertiò alii arguunt, & sic probant nostram conclusionem. Ex substantiā & natura per illam terminata, debet unum per se resultare: Sed ex natura accidentali, & substantiā divina, unum per se resultare nequit, cum accidens & substantia genere distent: Ergo accidens non potest immediate divinā substantiā terminari.

69. Sed hæc etiam ratio inefficax apparet, quia non minus distant genere substantia creata & increata, quam substantia & natura accidentalis; Deus enim est extra genus, nec in aliquo prædicamento continetur, ut in Tractatu de Attributis ostendimus: Sed hæc distantia non obstante, ex substantiā Verbi & humanitate assumpta, resultat unum per se, ut docet D. Thomas supra qu. 2. art. 6. Ergo pariter quod accidens & substantia divina distent distantia genericā, non impedit, quin ex illorum unione resultet unum per se.

70. Confirmatur: Ideo ex unione humanitatis ad Verbum resultat unum per se, quia licet humanitas adveniat enti completo, trahitur ad esse illius: Sed in eo ipso quod natura accidentalis uniretur cum Deo quoad substantiam, traheretur ad esse divinum: Ergo illis ut unitis unum per se resultaret; & per consequens malè probatur non posse accidens uniri substantiæ divinæ, ex eo quod ex illis sic unitis unum per se resultare nequeat. His ergo rationibus, quibus communiter utuntur Recentiores, ut inutilibus aut inefficacibus prætermittis.

71. Probatur conclusio ratione fundamentali, quæ potest sic breviter proponi. Quod non est per se capax substantiæ propriæ, nequit immediate assumi ad substantiandum substantiā divinā: Sed accidens non est per se capax substantiæ propriæ: Ergo non potest immediate assumi ad substantiandum substantiā divinā. Major pater, nam assumptio creaturæ ad substantiandum substantiā divinā, fit ab hoc ut loco substantiæ propriæ substantia divina substituat in illa. Minor verò in qua est difficultas probatur primò. Substantia substantialis, seu modus essendi per se, ita est proprius substantiæ, sicut modus essendi per inhaerentiam in alio, proprius est accidentis: Sed modus inhaerentiae ita est accidenti proprius, ut repugnet communicari substantiæ: Ergo & modus per se existendi, ita appropriatur substantiæ, ut implicet competere accidenti.

Secundò eadem Minor suaderetur. Substantia est ultimum complementum substantiæ in genere substantiæ, atque actus veluti secundus aptitudinis ipsius substantiæ ad essendum per se: Sed accidens non est capax ultimi complementi substantiæ in genere substantiæ, atque actus secundi aptitudinis illius ad essendum per se; sicut neque est contra substantia est capax ultimi complementi accidentis in genere accidentis: Ergo accidens non est de se capax substantiæ propriæ.

72. Hinc potest deduci alia ratio in confirmatiō-

A nem nostræ conclusionis, quæ præcedentem magis illustrabit: nam assumi ad substantiandum divinā substantiā, est fieri ultimum complementum in genere substantiæ, per substantiam divinam, nequit accidens esse ultimum complementum in genere substantiæ: Ergo nec assumi ad substantiandum substantiā divinā. Major est certa, cum enim substantia nihil aliud sit quam ultimum complementum in genere substantiæ, assumi ad substantiandum substantiā divinā est fieri ultimum complementum in ratione substantiæ per divinam substantiam. Minor verò probatur. Aliquid esse completum in genere substantiæ, necessarium supponit illud quod sic dicitur completum, esse substantiam, sicut aliquid esse ultimum complementum in genere entis, vel accidens, essentialiter supponit id quod dicitur ita compleri, esse ens, vel accidens: Sed implicat accidens esse substantiam: Ergo & esse ultimum complementum in ratione substantiæ.

S. II.

Alia Conclusio stabilitur.

Dico secundò: non implicat accidens uniri immediate cum existentia divina.

Probatur: Sicut potest assumi ad substantiandum divinam quicquid est capax propriæ substantiæ, ita potest uniri divinæ existentie quicquid est capax existentie propriæ: Sed accidens habet suam propriam existentiam distinctam realiter à sua essentia, & ab existentia subiecti: Ergo potest assumi ad existendum divinā existentia. Minor supponitur ex Metaphysica, Major verò est manifesta; eadem enim est ratio de assumptione ad existendum existentia divinā, cum existentia creata (quam suppono ex Metaphysica, distinguere aliter ab essentia) eminenter in existentia Dei creata contineatur, sicut substantia creata eminenter continetur in divina personalitate, seu substantia.

Confirmatur & magis illustratur hæc ratio: Quia existentia humanitatis realiter ab illa distinguitur, & eminenter in divina existentia continetur, potest hæc cum humanitate uniri, illamque existentem reddere; inò defecto humanitatis Christi non existit per existentiam creatam & finem propriam, sed ad divinam & increatam elevatur, ut disp. præcedenti art. 2. contra Vazquez, & Suarez, aliosque Recentiores fuisse ostendimus. Sed existentia accidentis realiter ab ejus essentia distinguitur, & continetur eminenter in existentia divina: Ergo potest divina illius effectum supplere, & cum accidente unita, illud constituere existens, subindeque non repugnat unio immediata accidentis cum divina existentia.

E Respondebis, causalem Majoris non esse æquatam, non enim ideo solum potest humanitas per divinam existentiam existere, quia existentia humanitatis realiter ab illa distinguitur & in existentia divina eminenter continetur, sed insuper quia est natura substantialis, & ideo illi non repugnat per divinam existentiam quæ substantialis est actuari: natura autem accidentalis capax actus substantialis non est, unde sicut ob hanc causam, non potest per divinam substantiam subsistere, ita nec reddi existens per existentiam divinam.

Sed contrà, non minus distat natura creata ab existentia increata & infinita, quam accidentis substantia: Sed quia substantia divina continet